

Streszczenie

Wstęp:

Częstość nadciśnienia tętniczego u dzieci szacuje się na około 4%. Różni się ona w zależności od regionu świata i wynika m.in. z różnic w definicji nadciśnienia tętniczego oraz metodologii pomiaru. Z dostępnych danych epidemiologicznych wynika, że nadciśnienie tętnicze samoistne dotyczy głównie grupy dzieci starszych i młodzieży. Obserwacje ostatnich lat sugerują jednak częstsze występowanie tej postaci nadciśnienia u coraz młodszych dzieci.

Cel pracy:

Celem badania była ocena aktualnej epidemiologii nadciśnienia tętniczego u dzieci regionu łódzkiego kierowanych do szpitala z powodu podejrzenia nadciśnienia tętniczego oraz tych, u których w toku diagnostyki innych chorób po raz pierwszy postawiono rozpoznanie nadciśnienia tętniczego.

Materiał i metody:

Badanie miało charakter retrospektywny. Przeanalizowano dane 471 pacjentów w wieku od 5 do 18 lat, którzy byli hospitalizowani w 3 ośrodkach w regionie łódzkim w latach 2017- 2019.

W badaniu analizowano dokumentację medyczną pacjentów.

Podstawowym kryterium zakwalifikowania pacjenta do grupy badanej było wysunięcie podejrzenia nadciśnienia tętniczego w warunkach ambulatoryjnych lub w trakcie hospitalizacji. Do analizy wykorzystano wiek (pacjentów podzielono na 2 grupy wiekowe - od 5 do 10 roku życia oraz od 11 do 18 roku życia), płeć pacjenta, miejsce zamieszkania, dane antropometryczne (bezwzględne i centylowe), objawy kliniczne nadciśnienia, dane uzyskane z całodobowej rejestracji ciśnienia metodą holtera, dane z wywiadu rodzinnego, obecność powikłań nadciśnienia i zalecone leczenie.

Wyniki:

W badanej grupie było 175 dziewcząt (37%) i 296 chłopców (63%) ($p < 0,001$). U 42,5% pacjentów potwierdzono nadciśnienie tętnicze (61% chłopców, $p = 0,62$), u 36,5% rozpoznano wysokie prawidłowe ciśnienie tętnicze, a u 21% prawidłowe wartości ciśnienia. 61% stanowiły dzieci z nadwagą i otyłością, a w grupie z potwierdzonym nadciśnieniem lub wysokim prawidłowym ciśnieniem tętniczym 63% (62% chłopcy, $p = 0,61$). W młodszej grupie wiekowej najczęściej rozpoznawano wysokie prawidłowe ciśnienie tętnicze (53%) i pierwotne nadciśnienie tętnicze (29%), a nadciśnienie wtórne stanowiło 6% rozpoznań. W grupie dzieci starszych podobnie - odpowiednio 34% i 42%.

Ponad połowa pacjentów (55,5%) nie wykazywała objawów klinicznych nadciśnienia. Najczęstszym objawem zgłaszanym przez pacjentów w całej grupie były bóle głowy (132 pacjentów, 63%). Wśród pacjentów, którzy

zgłaszali bóle głowy najczęściej stawiano rozpoznanie prawidłowego ciśnienia tętniczego (43,5%). Wśród pacjentów bezobjawowych, częściej rozpoznawano wysokie prawidłowe ciśnienie tętnicze niż prawidłowe ciśnienie tętnicze. Bóle w klatce piersiowej były objawem dominującym u pacjentów z prawidłowym ciśnieniem tętniczym. Omdlenia najczęściej występowały u pacjentów z pierwotnym nadciśnieniem tętniczym. Krwawienia z nosa, osłabienie oraz zaczerwienienie twarzy nie były objawami typowymi dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym.

Wnioski:

W grupie pacjentów w wieku 5-18 lat skierowanych do diagnostyki nadciśnienia tętniczego częściej rozpoznawano pierwotne niż wtórne nadciśnienie tętnicze. Pierwotne nadciśnienie tętnicze częściej występowało w starszej (10-18 lat) niż w młodszej (5-10 lat) grupie wiekowej. Najczęstszym powodem skierowania pacjentów do diagnostyki nadciśnienia tętniczego były nieprawidłowe wartości ciśnienia tętniczego zmierzone ambulatoryjnie. Dzieci kierowane do diagnostyki nadciśnienia najczęściej miały nadwagę i otyłość, a najczęstszym zgłaszanym przez nie objawem były bóle głowy.